

Shawarar kwamitin sulhu ta 1325 (a 2000)

Wadda kwamitin sulhu ya dauka a lokacin taro na 4213, ranar 31 ga watan Octoba, 2000.

Kwamitin Sulhu,

Tunawa da shawarwarun kwamitin sulhu na 1261 (1999) wadanda aka yi 25 ga watan Agusta 1999, na 1265 (1999), na 17 ga watan satumba 1999, na 1296 (2000) na afrilu 2000, 1314 (2000) na 11 ga watan agusta 2000, da kuma bayan shugaban kungiyar da suka shafi wadannan shawarwarun. Idan kuma mun kara tuna tunawa da bayanin shugaban kungiyar kwamiti sulhu ga ‘yan jarida ranar 8 ga watan maris 2000 (SC/6816) wadda Majalisar Dinkin Duniya ta kebe domin hidimar tattalin ‘yancin mata da kwanciyar hankali na duniya,

Tunawa da alkawarin sanarwar Beijing da tsarin ka’idojin gudanar da daukar matakai, (A/52/231), da alkawarin da ke cikin takardun sakamakon taron manyan mashawartan Majalisar Dinki Duniya mai sunan ‘Mata 2000: daidaitakar jinsi, ci-gaba da zaman lafiya don karni na ashirin da daya.’ (A/S-23/10/Rev.1), masamman ma wadanda suka shafi mata dangance da rikice-rikice da makammai,

Yin la’akari da gurori da kuma ka’idojin kundin sharudan Majalisar Dinkin Duniya da kuma mahimmin nauyin da ya rataya a wuyan kwamitin tsaron majalisar, kamar yadda aka yi tanadi a cikin sharuda masu nasaba da ayyukan tabbatar da dorewar lafiyar kasa da kuma tsaro,

Kulawa da cewa ‘yan kasa masu farar hula masamman ma mata da yara ne mafi yawan da rikice-rikice da makammai ke shafa, da kuma ‘yan gudun hijira, da wadanda aka raba daga mahallinsu ana ci gaba da hukunta musu ta wajan jihadi duk da sanin cewa da wadannan ayukka na kuntata ma ingantaccen sulhu da zaman lafiya,

Kara jaddada mahimmacin rawar da mata za su iya takawa wajen yin rigakafi da samo hanyoyin kawo karshen fadace-fadace da tabbatar da zaman lafiya, da kuma bada karfi ga mahimmacin damawa da su daidai-wa-daيدا a cikin daukacin ayyuka ko kokarin tabbatar da karko da bunkasar zaman lafiya da tsaro, da kuma bukatar yawaita rawar da za su taka wajen fadi-a-ji bisa batun yin rigakafi da warware rikici,

Jaddadawa bukatar aiwatar da dokar kasa da kasa mai kula da batutuwan hakin bil Adama da kuma ayyukan agajin jinkai ga bil Adama da ke cikin wani hali na tagayyara, mai kare mata da ‘yammata lokacin fadace-fadace da kuma bayan rikici,

Jawo hankali dukan `kungiyoyi da mahimmancin sa bukatun `yammata da mata na musamman a cikin kowane shirye-shiryensu na waye kai,

Ganewar girka ra'ayin jinsi a sahan gaba, a fuskar kowane aiki na sa zaman lafiya, domin fahinta da sanarwar Windhoek da kuma tsarin aiki na Namibia akan fifita ra'ayin jinsi a manyan fanni-fanni masu taimakawa a wajen kawo zaman lafiya,

Ganewar mahimmancin yabon shugaban kwamitin sulhu a 8 ga watan Maris 2000 zuwa ga `yan jarida don yin `kwararren horon ma'aikatan girka zaman lafiya bisan kan tsaro, bukatsu da `yancin jama'a, masamman ma yara da matan da cikin halayen rikice-rikice,

Ganowar yadda yaki da makammai ya shafi `yammata da mata, shiri mai nagarta da hakuma domin tsaron lafiyar `yammata da mata da kuma shigarsu a cikin kowane fanni na girka zaman lafiya, yana tallafawa ga ci gaban karfafa zaman lafiyar duniya gaba `daya da tsaro;

Kar a manta da mahimmanci adana rahoton abubuwan da suka wakana ga `yammata da mata a lokacin yake-yake da makammai na:

1. Karfafa `yan `kungiyoyi domin su tabbatar da `karuwar wakilcin mata a wajen bada ra'ayi ta hanyar daukan matakan yin rigakafi, gudanar da warware rikicin a fanni-fanni, na al'umma, na yanki-yanki da na duniya gaba `daya,
2. Jawo hankalin babban sakatare da aiwatar da dabararren shiri(A/49/587) mai kira ga karfafa karuwar shigar mata wajen bada ra'ayi a wajen daukar matakan warware rikici da sarrafa zaman lafiya,
3. Karfafa tunanin babban sakatare da wakiltar da yawanci mata a matsayin `yan aike na masamman don su wakilce shi a taro; don haka ya ke kira ga kasashen kungiyar da su mika ma babban sakataren `yan takararsu don a tsara sunayensu a rajista na kashashe, wanda ake kyautatawa kowace shekara,
4. Kara farfafa tunanin babban sakatare da ya kara neman bunkasa matsayin da gudummowa na mata a wajen harakokin ayyukan Majalisar Dinki Duniya na filin daga, masamman tsakanin ma'aikata kamar sojoji `yan kallo, `yan sanda, masu farar hula da ma'aikatan tausayin bil adama,
5. Nuna yardar kunsu ra'ayin jinsi cikin ayyukan tattalin zaman lafiya da rokon babban sakatare da ya tabbatar da akwai `bangare jinsi cikin ayyukan filin daga,
6. Rokon babban sakatare da ya tallafa ma kungiyoyi da ma'ikata masu farar hula tsararrun hanyoyin horo da kayan aikin rigakafi, yanci da bukatsu mata na masamman da kuma mahimmancin wakiltar mata wajen daukar matakan zaman lafiya, Ana gayyatar kungiyoyi da su hada wadannan matakan tare da horon wayewar kan jama'a bisa cuta mai nakasa garkuwar jiki mai suna HIV/AIDS (ko kuma cutar kanjamau) cikin ayyukansu na horon ma'ikatansu, kamar sojoji da `yan sanda masu farar hula wajen shirye-shiryensu na aika ma'aikatan wurare daban-daban;

7. Karfafa kungiyoyi da su kara goyon bayan aikin taimakon kai da kai na sha'anin kudi, sana'a da kaya ko hanyoyin aiki don horo mai mutunta jinsi, har zuwa ga kungiyoyi kamar Asusun mata na majalisar dinkin duniya, Asusun agaji na yara na majalisar dinkin duniya da kuma babban kwamishinan majalisar dinkin duniya don gudun hijira da ire-iren su;

8. Kira zuwa ga ma'aikatan yarjejeniyar aiwatarwa da shawarwari masu lumana da su yi anfani da ra'ayin jinsi tare da kamaninsu:

(a) Bukatun 'yammata da mata na masamman wajen cire mutane daga kasa, hadewar jama'a da tsara su bayan rikice-rikice,

(b) Matakan da ke goyon bayan fasahar matan unguwa da nagartattun hanyoyi don warware rikici, da kuma wadanda suka shafar mata wajen aiwatar da hanyoyin yarjejeniyar zaman Lafiya,

(c) Matakan tabbatar da kariya da girmama 'yancin 'yammata da mata dangane da tsare-tsaren mulki, tsarin na zabe, tsarin 'yan sanda da tsarin shari'a;

9. Kira ga kungiyoyin da suke kila da sasanta rikice-rikice da makammai da su yi ladabi ga dokokin kasashen duniya da suke kula da inganta 'yanci da kariyar 'yammata da mata a matsayin 'yan fara hula, masamman ma ka'idodin da ke wajibi a karkashin al'adun babban taron Geneva na 1949, da Karin al'adu na 1977, al'adun 'yan gudun hijira na 1951 da al'adun nan na 1967, taron kwamitin sulhu-5-rahoton jarida SC/6942 taruwa ta 4213(PM) 31 ga watan octoba 2000 bisa yaki da duka hanyoyin nuna ma mata banbanci ko wariyar jinsi na 1979 da kuma al'adun bi ba tare da dole ba na 1999 da taruwar majalisar dinkin duniya bisan 'yancin yara na 1989 da kuma-2-al'adun bi ba tare da dole ba, na 25 ga watan mayu 2000, da yin la'akari da dokar Rome ta kotun kasashen duniya;

10. Kira ga dukan kungiyoyi da suka shafi rikici da makammai da su dauki mata kai na masamman don kare 'yammata da mata daga tashe-tashen hankali da ke gangama ra'ayin jinsi, masamman fyade da ire-iren cin amana da ake yi ma mata wajen jima'i da dai duk tashe-tashen hankali lokacin rikice-rikice da makammai;

11. Karfafa nauyin dukan kasashe da su tsaida kin hukunta mai laifi, su kuma hukunta wadanda ke da hannu ga aikin kisan 'kare-dangi, yake-yake da ayukkan da ke hukunta jama'a da yi ma 'yammata da mata fyade da dai kamaninsu, ta wannan fanni kuma na maimaita tsabtace wadannan laifuffukan daga yin afuwa;

12. Na kira ga dukan 'kungiyoyin da suka shafi rikici da makammai da su girmama sansani da mazamnan 'yan gudun hijira, su kula da bukatun 'yammata da mata na masamman da kuma tunawa da taronta na 1208(1998) na 19 ga watan nuwamba 1998;

13. Karfafa wadanda ke cikin hidimomin kwance damarar yaki, ajiye makammai da sake hadawar jama'a da su yi la'akari da bukatun mata da mazan da suka sha jidali daban-daban na fadace-fadace, a kuma kula da bukatun wadanda ke a nauyinsu;

14. Karfafa shirinta duk lokacin da aka dauki mata kai karkashin “aya ta 41” na usular Majalisar Dinkin Duniya, don yin la’akari da sakamakon siyasa bisa jama’a , da bukatun ‘yammata da mata na masamman don yin la’akari da dacewar keke ayyukan tausayin bil adama

15. Nuna yardarta wajen tabbatar da ‘kungiyoyin kwamitin sulhu na la’akari da harakokin jinsi tare da ‘yancin mata hade da yin shawara da kungiyoyin mata na cikin gida da na kasashe daban-daban;

16. N gayyatar Babban Sakatare da ya yi bincike bisa yanda yaki da makammai ya shafi (sakamakon yaki da makamma) ‘yammata da mata, matsayin mata wajen aikin tattalin zaman lafiya da mukamin jinsi wajen ayyukan zaman lafiya da warware rikici, ya kuma ba kwamitin sulhu da kasashen da ke cikin kungiyar Majalisar Dinkin Duniya rahoton wannan bincike;

17. Rokon Babban Sakatare da ya hada da ci gaban jinsi da duk ayyukan da suka shafi ‘yammata da mata wajen duka hidimomin zaman Lafiya a inda ya dace, cikin rahotonshi zuwa ga kwamitin sulhu;

18. Yanke shawarar tsayin daka wajen auna mahimmancin al amarin.